การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

DEVELOPMENT OF A COMPETENCY-BASED FINANCIAL LITERACY CURRICULUM USING PROBLEM-BASED LEARNING FOR HIGH SCHOOL

[1]โนรกัสมา ทิพยานนท์, [2]สมศักดิ์ ลิลา และ [3]ชุติมา ทัศโร

[1]Norkasma Tippayanont, [2]Somsak Lila and [3]Chutima Thutsaro

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, ประเทศไทย

Hatyai University, Thailand

[1]Norkasma_250239@hotmail.com, [2]somsak_lila@hu.ac.th

Received : December 3, 2024; **Revised** : March 16, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) สำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) สร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) ทดลองใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 4) ประเมินผลหลักสูตรเสริมสมรรถนะ การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์และศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

[2] อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

[3] อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังใช้หลักสูตรสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับสูงมาก

คำสำคัญ : หลักสูตรเสริม, สมรรถนะ, การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

This research aimed to Development of a Competency-Based Financial Literacy Curriculum Using Problem-Based Learning (PBL). The study was conducted in four main steps: 1) investigating the issues and needs related to the financial literacy curriculum using PBL for high school students, 2) designing a financial literacy enhancement curriculum using PBL for high school students, 3) implementing the financial literacy curriculum using PBL for high school students, and 4) evaluating the financial literacy enhancement curriculum using PBL for high school students. The research findings were as follows: 1) The financial literacy enhancement curriculum using PBL for high school students was appropriate and met the needs of the students, making it highly effective for educational purposes. 2) The students' learning achievement significantly improved at the .01 level after using the curriculum compared to before, and 3) The students' satisfaction with the curriculum was very high.

Keywords: Enhancement Curriculum, Competency-Based, Problem-base learning

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการวางรากฐานเพื่อการพัฒนาในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความ รอบรู้ด้านการเงิน ที่เข้ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการสร้างอนาคตทางการเงินให้แก่เด็กและเยาวชน (มาร์ค แฟนซี, 2565) การบริหารจัดการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังให้แก่เยาวชน ซึ่งจะส่งผลให้เด็ก เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบทางการเงินในอนาคต นำไปสู่การสร้างรากฐานที่มั่นคงให้แก่ เศรษฐกิจของประเทศ (ชดช้อย โสภณพนิช, 2565) ความรู้ทางการเงินเป็น

วิชาพื้นฐานของชีวิต การวางแผนชีวิตก็คือการวางแผนทางการเงิน เพราะไม่มีจังหวะไหนในชีวิตเลยที่เราไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเงิน คนรุ่นอายุ 30-40 ปีหลายคน กว่าจะรู้ว่าการวางแผน การเงินสำคัญกับชีวิตก็มาอยู่ในสถานการณ์ ที่รัดตัวแล้ว (วีรพล แก้วพันธ์, 2565) ความรู้ทางการเงินเป็นทักษะชีวิต ถ้าใครไม่มีความรู้ทางการเงิน การใช้ชีวิตก็มีโอกาสที่จะสะดุดและมีปัญหาได้ง่าย โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงมองว่าวิชาการเงินมีความสำคัญมากและจัดวิชาการเงินเป็นวิชาพื้นฐานของระดับมัธยมปลาย มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้ติดตั้งเครื่องมือในการจัดการทางการเงิน เพื่อที่จะนำไปใช้วางแผนอนาคตได้ โดยนอกจากจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินแล้วยังช่วยให้พวก เขารับมือกับปัญหาได้ดียิ่งขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไม่คาดฝัน (ธีรภาพ แซ่เซีย, 2565)

การศึกษานอกโรงเรียนนับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของคนไทยในการที่จะได้รับโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกโรงเรียนซึ่งออกมาจากระบบโรงเรียนด้วยเหตุผลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพราะความยากจน เพราะข้อจำกัดทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม รวมทั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกล การศึกษานอก โรงเรียนจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ชดเชยโอกาสที่ขาดหายไป การศึกษานอกโรงเรียน มีหลักสูตรมากมายหลายหลักสูตร โดยเฉพาะเป็นหลักสูตรประเภทการศึกษาต่อเนื่อง คือ การศึกษาที่จัดในหลักสูตรระยะสั้นต่อเนื่องจากการศึกษาที่ผู้เรียนเคยเรียนในโรงเรียนเป็นหลัก ดังนั้น จึงมีหลักสูตรที่หลากหลาย ทั้งหลักสูตรเพื่อการพัฒนาอาชีพ หลักสูตรเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต ตลอดจนกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ยังเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนัก ว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, หน้า 2)

รายวิชาการเงินเพื่อชีวิต 3 (สค32029) เป็นหลักสูตรรายวิชาเลือกบังคับ สาระการพัฒนาสังคม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการเงิน การวางแผนการเงิน สินเชื่อ สิทธิและหน้าที่ ของผู้ใช้บริการทางการเงิน และภัยทางการเงิน ซึ่งเนื้อหา ความรู้ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียน กศน. มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และ ตระหนักถึงความจำเป็นของการเงินเพื่อชีวิต ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และเพื่อความมั่นคงของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (หลักสูตรรายวิชาการเงินเพื่อชีวิต 3 , หน้า 2)

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แต่เนื่องจากผู้เรียนใน กศน. มีความแตกต่างจากผู้เรียนในโรงเรียนทั่วไป เน้นการเรียนรู้ผ่านภูมิปัญญาชุมชนและการฝึกปฏิบัติจริงเป็นหลัก แต่หลักสูตรในปัจจุบันกลับไม่ยืดหยุ่นมากพอ มีการกำหนดให้เรียนในหลายรายวิชา ทำให้มีคนในชุมชนจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงการศึกษา กศน.ได้ เนื่องจากไม่มีเวลามากพอที่จะไปเรียนได้ครบทุกวิชา เพราะต้องทำงาน อย่างไรก็ตามการสร้างประสบการณ์ที่ดีขึ้น และให้นักเรียนเข้าถึงบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น คุณครูและนักเรียนจะได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ในมุมมองของคุณครูนั้น จะช่วยให้ครูตัดสินใจได้ว่าจะใช้พื้นที่จริงในห้องเรียนหรือทางออนไลน์ในการสอนได้อย่างไรบ้าง ควรสอนนักเรียนอย่างไร และต้องใช้เวลาเท่าไร ส่วนในมุมมองของนักเรียน พวกเขาจะได้รับช่วงเวลาพักที่เหมาะสมระหว่างการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและไม่ทำให้การเรียนรู้เป็นประสบการณ์ที่น่าเบื่อหน่าย

อย่างไรก็ตาม ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และสมรรถนะที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการร่วมกันช่วยแก้ปัญหาเพื่อฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem base learning : PBL) ซึ่งเป็นการจัดสภาพสถานการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริงหรือครูอาจจะนำสถานการณ์ให้ผู้เรียนเชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการแก้ปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายใน การแก้ปัญหานั้น รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหา (ทิศนา แขมมณี , 2560)

จากข้อความดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำรายวิชาการเงินเพื่อชิวติร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อมาพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ และกระบวนการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน สำหรับผู้เรียนของการศึกษานอกระบบและการศึกษาแบบอัธยาศัย มาพัฒนาเป็นหลักสูตรเสริมสมรรถนะของผู้เรียนในรายวิชา การเงินเพื่อชีวิต ของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีการออกแบบการจัดการเรียน องค์ประกอบการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนการสอน สื่อกิจกรรมการเรียน และการประเมินผล ในการจัดกิจกรรมในห้องเรียน เพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนที่ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษา กศน.ได้ และเป็นความต้องการที่จะเรียนรู้โดยการตั้งเป้าหมายทางเรียนหรือความคาดหวังทางการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ความรับผิดชอบต่อตนเอง การเอาชนะ

อุปสรรคทางการเรียน เพื่อให้บรรลุผลทางการเรียนของตนเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำเนิน ชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. สำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. สร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ทดลองใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ประเมินผลหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้ โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 สำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระยะที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีขั้นตอนการทดลองใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 คน ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล คอหงส์ อำเภอหาดใหญ่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มทดลอง (Try out) ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล คอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จำนวน 17 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม Cluster Random Sampling)

2) กลุ่มตัวอย่าง ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ จำนวน 20 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูล ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 2 แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ระยะเวลา 15 ชั่วโมง ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การลงทุนทางเลือกใหม่ จำนวน 1 แผน 4 ชั่วโมง

2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ภาษี จำนวน 1 แผน 11 ชั่วโมง

2.2 แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียนและแบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4 แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ Wilcoxon Signed Rank Test

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผลการสัมภาษณ์การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเห็นได้ว่า ผลการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความต้องการและคาดหวังในการเรียนหลักสูตรเสริม การเงินเพื่อชีวิต เพื่อนำกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถนำรูปแบบการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนหลักสูตรเสริม เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต

ระยะที่ 2 ผลการสร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 1 ผลการประเมินค่าความสอดคล้องตามคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

รายการประเมิน	แปลผล
1. ด้านแนวคิดและหลักการของหลักสูตรเสริม	สอดคล้อง
2. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	สอดคล้อง
3. ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	สอดคล้อง
4. ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร	สอดคล้อง
5. ด้านการวัดและประเมินผล	สอดคล้อง

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินค่าความสอดคล้องตามคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิดและหลักการของหลักสูตรเสริม ด้าน

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร และ ด้านการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้

ตารางที่ 2 ผลประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิตโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

รายการ	$\overline{X}$	SD	แปลผล
1) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4.00	.00	มาก
2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจน	3.67	.58	มาก
3) ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับระดับผู้เรียน	3.00	.00	ปานกลาง
4) ความเหมาะสมของของการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน	4.33	1.15	มาก
5) เนื้อหามีความชัดเจนเข้าใจง่าย น่าสนใจ	3.00	.00	ปานกลาง
6) รูปแบบการเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	5.00	.00	มากที่สุด
7) กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับ	4.67	.58	มากที่สุด
8) ใช้เครื่องมือวัดได้เหมาะสมกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	.00	มาก
9) การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.00	.00	ปานกลาง
10) ระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	.58	มาก
รวม	**3.90**	**.41**	**มาก**

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสมรรถนะ การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ภาพรวมมีความเหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมมาก ($\overline{X}$ = 4.13 , SD = .40) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยที่สูงสุด คือ รูปแบบการเรียนมีความเหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมมาก ($\overline{X}$ = 5.00 , SD = .00) รองลงมา กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับความเหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมมาก ($\overline{X}$ = 9.2 , SD = .62) ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับระดับผู้เรียน ความเหมาะสมของของการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน ระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมมาก ($\overline{X}$ = 4.33 , SD = .58) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน ใช้เครื่องมือวัดได้เหมาะสมกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีความเหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมมาก ($\overline{X}$ = 4.00 , SD = .00) และเนื้อหามีความชัดเจนเข้าใจง่าย น่าสนใจ มีความเหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมปานกลาง

ระยะที่ 3 ผลการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผลการสังเกตการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในการสังเกตผู้เรียนระหว่างการใช้หลักสูตร ผู้สอนได้มีการประเมินสมรรถนะผู้เรียนกับประเมินกิจกรรม โดยมีผลดังนี้

1.1 ผลประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ในการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ผู้วิจัยได้มีการแบ่งการประเมินเป็น 3 ด้าน และมีผลการประเมินดังนี้

รายการ	$\overline{X}$	SD	แปลผล
1) ด้านความสามารถในการคิด	8.85	.37	พอใช้
2) ด้านความสามารถในการสื่อสาร	10.2	1.06	ดี
3) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	9.2	.62	ดี
รวม	**9.42**	**2.04**	**ดี**

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ จากการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยที่สูงสุด คือ ด้านความสามารถในการสื่อสารในระดับดี ($\overline{X}$ =10.2 SD = 1.06) รองลงมาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในระดับดี ($\overline{X}$ =9.2,SD = .62) และด้านความสามารถในการคิดในระดับพอใช้ ($\overline{X}$ = 8.85 SD =0.37)

1.2 ผลประเมินกิจกรรมกลุ่ม ในการประเมินกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยได้มีการแบ่งการประเมินเป็น 8 รายการและมีผลการประเมินดังนี้

รายการ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1) การสื่อสาร	3.00	.82	ดี
2) การรับฟัง	3.00	.00	ดี
3) การแบ่งหน้าที่	3.00	.82	ดี
4) การแก้ไขความขัดแย้ง	3.00	.00	ดี
5) การทำงานร่วมกัน	3.25	.50	ดี
6) การมีส่วนร่วม	3.50	.58	ดี
7) ความคิดสร้างสร้าง	3.00	.82	ดี
8) ผลลัพธ์ของกลุ่ม	3.00	.00	ดี
รวม	**3.09**	**.53**	ดี

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินกิจกรรมกลุ่มของผู้ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ จากการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต พบว่า โดยภาพรวมผลกิจกรรมกลุ่มผู้เรียน ในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.09, SD = .53) เมื่อพิจารณา

แต่ละรายการ ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยที่สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในระดับดี ($\overline{X}$ =3.50 , SD = .58) รองลงมาการทำงานร่วมกันในระดับดี ($\overline{X}$ = 3.25, SD = .50) และมีรายการที่มีผลคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ในระดับดี ได้แก่ การสื่อสาร ($\overline{X}$ =3.00 , SD = .82) การรับฟัง ($\overline{X}$ = 3.00, SD = .82) การแบ่งหน้าที่ ($\overline{X}$ =3.00, SD = .82) การแก้ไขความขัดแย้ง $\overline{X}$ =3.00, SD = .82) และ ผลลัพธ์ของกลุ่ม ($\overline{X}$ =3.00 , SD = .82)

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการเรียนวิชา การเงินเพื่อชีวิต ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การทดลองใช้คู่ในการจัดการเรียนการสอน เป็นการนำคู่มือที่ได้ปรับปรุงข้อบกพร่องจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยสรุปผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรเสริม เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต ดังนี้

	N	$\overline{X}$	SD.	Z	Sig
คะแนนก่อนเรียน	20	4.88	5.49	-3.868	.000
คะแนนหลังเรียน	20	18.28	5.45		

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน($\overline{X}$ = 18.28, SD = 5.45) สูงกว่าก่อนเรียน ($\overline{X}$ = 4.88, SD = 5.49) ซึ่งค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบมีค่าเท่ากับ .000 โดยทดสอบที่ระดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สรุปได้ว่าผลการทดสอบมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดในทางสถิติ มีนัยสำคัญสูง และมีการความแตกต่างที่แท้จริงระหว่างสองชุดข้อมูลที่เปรียบเทียบกัน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียน ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ ที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ ที่มีต่อหลักสูตรสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 20 คน โดยมีผลการประเมิน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านประโยชน์ที่จะได้รับ ดังต่อไปนี้

รายการ	$\overline{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	4.58	.55	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.6	.49	มากที่สุด
3. ด้านสื่อการเรียนรู้	4.43	.50	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.04	.40	มาก
5. ด้านประโยชน์ที่จะได้รับ	4.10	.35	มาก
ภาพรวม	**4.35**	**.20**	**มาก**

จากตารางที่ 6 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ ที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.35, SD = .20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือด้านการจัดการเรียนการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, SD = .49) รองลงมาได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, SD = .55) ด้านสื่อการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43, SD = 0.50) ด้านประโยชน์ที่จะได้รับ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.10, SD = .40) และ ด้านการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.04, SD= .35)

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีองค์ประกอบคู่มือ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนกระบวนการสร้างหลักสูตรเสริมเป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ผลการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่ง

เป็นระยะการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งพบว่า ผลการการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะผู้เรียนส่วนใหญ่มีความต้องการและคาดหวังในการเรียนหลักสูตรเสริม การเงินเพื่อชีวิต เพื่อนำกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า มวลประสบการณ์ทั้งหลายซึ่ง เป็นแนวทางจัดการเรียนรู้ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้เขามีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหมายไว้ ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการสร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะ โดยการนำผลจากขั้นตอนการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการจัดทำและออกแบบโครงร่างหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับรุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์ (2557) ได้ทำวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรจากนัก การศึกษาในประเทศทั้ง 6 ท่าน และนักการศึกษาต่างประเทศอีก 4 ท่าน ได้ข้อสรุปว่า องค์ประกอบ ของหลักสูตรต้องประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล และมีความสอดคล้องและเหมาะสม เนื่องจากตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ 2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรเสริมสมรรถนะ แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียนและแบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และ แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องและความตรงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 0.67 ขึ้นไปแสดงว่ามีความสอดคล้องและความตรงเนื้อหาของหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งสอดคล้อง พล เหลืองรังสี (2564) ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตัดสินค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า เนื้อหามีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่

สามารถนำไปใช้ และ 3. ทดลองใช้หลักสูตรเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร (Try out) เป็นการทดลองใช้หลักสูตรเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ผลทดลองใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสอดคล้องกับเนื้อหา สื่อมีความเหมาะสม การวัดและประเมินผลสามารถวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมีระดับความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค เท่ากับ .88 ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีการนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยมีการจัดการเรียนการสอนจำนวน 15 ชั่วโมง มีประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคลผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ จากการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ รายวิชา การเงินเพื่อชีวิต พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยที่สูงสุด คือ ด้านความสามารถในการสื่อสารในระดับดี (10.2 SD = 1.06) รองลงมาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในระดับดี (.2 SD = .62) และด้านความสามารถในการคิดในระดับพอใช้ (.85 SD = 0.37) และประเมินกิจกรรมกลุ่ม พบว่า ผลการประเมินกิจกรรมกลุ่มของผู้ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ตำบล คอหงส์ อำเภอ หาดใหญ่ จากการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะรายวิชา การเงินเพื่อชีวิต พบว่า โดยภาพรวมผลกิจกรรมกลุ่มผู้เรียน ในระดับดี (.09 , SD =.53) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยที่สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในระดับดี (3.50, SD = .58) รองลงมาการทำงานร่วมกันในระดับดี (.25 , SD = .50) และมีรายการที่มีผลคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ในระดับดี ได้แก่ การสื่อสาร (.00 , SD = .82) การรับฟัง (.00 , SD = .82) การแบ่งหน้าที่ (.00, SD = .82) การแก้ไขความขัดแย้ง .00 , SD = .82) และ ผลลัพธ์ของกลุ่ม (3.00, SD = .82)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะ เรื่อง การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล คอหงส์ โดยใช้ ตำบล คอหงส์ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ผลเป็นเช่นนี้เพราะการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. กำหนดปัญหา ผู้สอนสร้างสถานการณ์ต่างๆ หรือหรือถามคำถามที่ให้คิดเพื่อกระตุ้นผู้เรียน 2. ทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับปัญหาที่อยากรู้ โดยเน้นให้เกิดการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ โดยมีครูผู้สอนคอยดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิด

ความถูกต้อง 3. ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนจะต้องดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยมีการกำหนดกติกา วางเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและอำนวยความสะดวก 4. สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนแต่ละคนสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า เพื่อหาข้อสรุป ทบทวนและตรวจสอบความถูกต้อง 5. สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ และเลือกวิธีที่จะนำเสนอสู่ภายนอก โดยผ่านความเห็นชอบจากครูผู้สอนในการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมในการนำเสนอ และ 6. นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำองค์ความรู้ที่ได้ไปนำเสนอตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ โดยครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้จากการดำเนินงานของผู้เรียนตามสภาพจริง โดยขั้นตอนที่ 1 4 และ 6 มีความสอดคล้องสมรรถนะในเรื่องการคิด ขั้นตอนที่ 2 และ 3 ความสอดคล้องสมรรถนะในการสื่อสาร และ ขั้นตอนที่ 5 มีความสอดคล้องสมรรถนะในเรื่องการสื่อสารและการนำไปแก้ไขปัญหา จึงทำให้ผู้เรียนแต่ละคนจะมีทักษะในการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นตามความถนัดในแบบการค้นคว้าที่แตกต่างกันไป ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้อง ทิศนา แขมมณี (2560) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดสภาพสถานการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยครูอาจนำนักเรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริงหรือครูอาจจะนำสถานการณ์ให้นักเรียนเชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการแก้ปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายใน การแก้ปัญหานั้น รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิด การสื่อสารและกระบวนการแก้ปัญหาและนำมาสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อจัดการกับปัญหาในชีวิตประจำวัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nurdeli (2017) ที่ศึกษาผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนสูง

3. ผลการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.35, S.D. = 0.20) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างและพัฒนาทั้งตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการทดลองใช้ก่อนนำมาใช้จริงจึงทำให้ผู้วิจัยเห็นจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงให้หลักสูตรมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ทำให้

ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะ การเงินเพื่อชีวิต โดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาข้อมูล และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่ง ธีรพล ทะวาปี (2547, น.10) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึก พอใจ ของบุคคลที่มีต่องานและสิ่งแวดล้อมเกิดจากการได้รับสนองตอบความต้องการทำงานด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและนูรมา อาลี (2559) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจนับว่าเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักในการจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของพันทิวา กุมภิโร (2560) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบอิงบริบท โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะและกระบวนการ ทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขจากการทำ กิจกรรม ลงมือปฏิบัติจริง ทำงานเป็นกลุ่มคละความสามารถ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ เพื่อนในห้องเรียน นำเสนอผลงานของตนเอง ใช้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ อย่างเหมาะสม ได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวทำให้เกิดความสนุกสนาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ความสามารถในทักษะการคิด การสื่อสาร และการแก้ปัญหาความรู้ทางการเงินในชีวิตประจำวันของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนจะมีทักษะในการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่นตามความถนัดในแบบการค้นคว้าที่แตกต่างกันไป ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างมีความสุข และด้านความพึงพอใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาข้อมูล และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *“หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551”*. กรุงเทพฯ : กระทรงศึกษาธิการ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา.(ม.ป.ป.). รายงานพันธกิจด้านการปฏิรูปการศึกษาผ่านหลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ (A Commission Report on EducationReform through Competency-Based Curriculum & Instruction). กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2551*. กรุงเทพฯ

ทิศนา แขมมณี. (2550). *“ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อพัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ”*.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พล เหลืองรังษี. (2564). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สหมิตร

พัชรพร ศุกกิจ (2562). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แบบสองภาษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการประถมศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร พัฒนาการพิมพ์ (1992).

แพทย์อานุภาพ เลขะกุล (2554). *“การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning).”* TMED โดยความร่วมมือของสำนักงานบริหารโครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มารุต พัฒผล (2567) *“แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร”* ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ กทม.

รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์ (2557) รายวิชา การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development . มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

วรวิทย์ ตันฑนะเทวินทร์ (2563). *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL)*. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียปีที่ 10 ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม 2563

วราภรณ์ อาจคำไพ (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมฝึกอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวกรอบความรู้ในเนื้อหาศาสตร์การสอนและเทคโนโลยี (TPACK)*. สำหรับนักวิชาชีพครู. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วานีตา อุดมเศรษฐ์ (2567).*การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง ลิละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน* มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551). *ชุดวิชา การเงินเพื่อชีวิต 3*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.